

Creu de terme de Provençana

L'Hospitalet de Llobregat

Ubicació

Comarca: Barcelonès
Lloc/Adreça: Plaça de Santa Eulàlia de Provençana
Alçada: 12

Coordenades:

Latitud: 41.36523
Longitud: 2.11843
UTM Est (X): 426269
UTM Nord (Y): 4579677

Classificació

Número de fitxa: 08101 - 249
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Arquebisbat de Barcelona (C. del Bisbe, 5 - 08002 - Barcelona)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dj., 26/10/2017 - 02:00

Descripció

Creu de ferro situada sobre un pedestal en forma de prisma de secció quadrada acabat en punta i fet de pedres irregulars. Tot plegat enmig d'un parterre i envoltat de vegetació arbustiva, en una cantonada de la plaça existent davant l'ermita romànica de Santa Eulàlia.

Observacions:

No confondre creus de terme amb creus de padró. Les primeres estan ubicades a les entrades o sortides dels pobles, al costat del camí, per donar la benvinguda als viatgers o encomanar-se a la divinitat en iniciar un viatge, per ser deslliurats de qualsevol entrebanc (accidents, robatoris, etc).

La creu de padró està relacionat amb la benedicció del terme. Normalment s'hi va en processó, després de l'Ofici, que coincideix sovint amb la festivitat de la Santa Creu. Acostuma a estar col·locada davant de l'edifici religiós, dins de les 30 passes que antigament formaven la sagrera o bé en algun indret alt del poble des d'on es pogués beneir tot el terme municipal per tal de protegir-lo de les malalties i les malures del camp.

Història

Cap a la meitat del segle XV, Provençana perd la seva titularitat com a parròquia, i esdevé capella eremítica. L'edifici de l'església es va degradant fins a l'extrem de que a principis del segle XVI l'ermita estava seriosament deteriorada. Al seu costat mateix, i al peu del camí, en temps del rector Anton Carreres s'havia alçat, en defecte d'aquella, una capella d'obra amb una imatge de Santa Eulàlia darrera un reixat. El 1703, el propietari de la masia Can Alós, veí de l'església, Josep d'Alós i Ferrer -militar barceloní- compra la llançà del terreny d'aquesta precària capella per 250 lliures, acceptant l'obligació d'invertir-ne cent més en la reedificació de la caseta de la capella al peu del camí.

Ja dins del segle XVIII, amb la recança d'haver-se oblidat de l'antiga parròquia, els habitants de l'Hospitalet fan diverses obres de restauració en l'antic edifici i reedificaren les parts malmeses de l'església. Als voltants de 1785, sota la direcció de mossèn Quirico Madriguera, rector de la església, es pren la decisió de tenir més cura, des d'aleshores en davant, de l'església i el seus contorns. Es creu que el senyor de la Casa Alós, Don Juan de Ponsich y Alós, va manar construir una creu de terme davant de l'ermita de Santa Eulàlia de Provençana, al camí de Barcelona a Santa Creu de Calafell.

Bibliografia

ARIÑO, Antonio; GÓMEZ, Sergi (2012). La festa mare. Les festes en una era post cristiana. Col·lecció temes d'etnografia valenciana, núm. 7. Ed. Museu Valencià d'Etnologia; Diputació de València.

<http://provenzana.blogspot.com.es/2010/10/la-creu-de-terme-de-provencan...>

